

tmmob
makina mühendisleri odası

İŞ EKİPMANLARININ
PERİYODİK KONTROLÜ VE
İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ

PANEL

Asansörlerin Periyodik Kontrolleri

Aydın ARAT
Makina Mühendisi
aydin.arat@mmo.org.tr

tmmob
makina mühendisleri odası

İŞ EKİPMANLARININ
PERİYODİK KONTROLÜ VE
İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ

PANEL

Asansör Sınıfları

Sınıf I asansörleri : İnsan taşımak amacıyla tasarlanmış asansörlerdir.

Sınıf II asansörleri : Esas olarak insan taşımak için tasarlanmış ancak gerektiğinde yük de taşıyabilen asansörlerdir.

Sınıf III asansörleri : Sağlık tesislerinde kullanılmak üzere sedye vb. taşımak için tasarlanmış asansörlerdir.

Sınıf IV asansörleri : Esas olarak yüklerin şahıslar refakatinde taşınması için tasarlanmış asansörlerdir.

Sınıf V asansörleri : İçine insan giremeyen servis asansörleridir.

Sınıf VI asansörleri : Özellikle yoğun trafiği olan binalar için tasarlanmış asansörler, örneğin hızları 2,5 m/s ve daha fazla olan asansörler.

tmmob
makina mühendisleri odası

4. Sınıf Asansörler;

Fabrika ve işyerlerinde yüklerin refakatçi nezaretinde taşınmasında kullanılan asansörlerdir.

Kapasitesi:	630 kg- 5000 kg
Hızı:	0,2 – 2,5 m/s Durak
Adedi:	2-...
Tahrik Cinsi:	Elektrikli - Hidrolik

tmmob
makina mühendisleri odası

Asansörlere İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Hükümleri uygulanmaz. Asansöre ait ayrı yönetmelikler mevcuttur.

ASANSÖR YÖNETMELİĞİ (2014/33/AB)(29.06.2016)

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

- Binalarda ve yapılarda kalıcı olarak hizmet veren ve insanların, insan ve yüklerin veya bir kişinin taşıyıcıya zorlanmadan girebildiği ve içindeki kişinin erişim mesafesinde yer alan kumandalarla teçhiz edilmiş olan taşıyıcıya ulaşılabilirdiği hallerde, sadece yüklerin taşınmasının amaçlandığı asansörleri kapsar.

tmmob
makina mühendisleri odası

İŞ EKİPMANLARININ PERİYODİK KONTROLÜ VE İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ

PANEL

(2) Bu Yönetmelik;

- Hızı 0.15 m/s'den büyük olmayan kaldırma tertibatlarını,
- İnşaat şantiyelerinde kurulan kaldırma tertibatlarını,
- Füniküler dâhil olmak üzere kablolu taşıma tesisatlarını,
- Askeri veya polisiye amaçlı özel olarak tasarlanan ve inşa edilen asansörleri,
- Üzerinden iş yapılabilen kaldırma tertibatlarını,
- Maden ocağı vinçlerini,
- Sanatsal icraat sırasında sanatçıların kaldırılmasına yönelik kaldırma tertibatlarını,
- Taşıt araçlarına monte edilmiş kaldırma tertibatlarını,
- Makinalara bağlı olan ve makina üzerindeki bakım ve muayene noktaları dâhil olmak üzere, sadece çalışma istasyonlarına erişim amacıyla tasarlanan kaldırma tertibatlarını,
- Dişli rayda çalışan trenleri,
- Yürüyen merdivenler ve mekanik yürüyüş bantlarını, kapsamaz.

tmmob
makina mühendisleri odası

İŞ EKİPMANLARININ PERİYODİK KONTROLÜ VE İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ

PANEL

Asansörlerin bakım ve periyodik kontrolleri için kullanılan en güncel yönetmelikler;

ASANSÖR İŞLETME, BAKIM VE PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ (24.06.2015)

ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ (04.05.2018)

Bu yönetmeliklerde olan periyodik kontroller hakkında önemli kısımlara değinecek olursak;

tmmob
makina mühendisleri odası

PANEL

BİNA SORUMLUSUNUN YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

MADDE 15 – (1) Bina sorumlusu, asansörün güvenli bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere ayda bir kez bakımını ve yılda bir kez periyodik kontrolünü yaptırmaktan, bakım ve periyodik kontrol ücretinin ödenmesinden sorumludur.

(2) Bina sorumlusu, engellilerin erişebilirliği için asansörün sürekli olarak çalıştırılmasını sağlar.

(3) Bina sorumlusu, asansörle ilgili herhangi bir tehlikeli durumu asansör monte eden veya onun yetkili servisine iletir ve söz konusu asansöre asansör monte eden veya onun yetkili servisi tarafından müdahale edilene kadar gerekli güvenlik tedbirlerini alır.

tmmob
makina mühendisleri odası

PANEL

YETKİLİ SERVİS İLE İLGİLİ ŞARTLAR:

MADDE 14 – (1) Asansör monte edenin bünyesinde kurduğu ve/veya sözleşme imzaladığı her yetkili servis, TSE Hizmet Yeterlilik Belgesine sahip olması zorunludur.

(2) Yetkili servis, bir servis teknik sorumlusu, en az iki teknik bakım personeli ve en az bir idari personelden oluşur.

(3) Servis teknik sorumlusunun, makina veya elektrik veya elektrik-elektronik veya mekatronik alanlarında mühendislik/teknoloji fakültelerinin birinden mezun olması gerekir.

tmmob
makina mühendisleri odası

YETKİLİ SERVİS İLE İLGİLİ ŞARTLAR:

Bakım

Asansör firması bakımlarda; yağlama ve temizlemeyi, kurtarma çalışmasını, ayarlama işlemlerini, kullanıma veya yıpranmaya bağlı olarak meydana gelebilen bileşen onarımını veya değişimini yapmak zorundadır.

Kayıt

Her bakımda yapılan işlemler kayıt altına alınmalı ve bir nüshası bina sorumlusuna iletmeli, asansörde yapılan değişiklikleri ve kazaları asansör seyir defterine işlemelidir.

Eğitim

Acil durumlarda kurtarma konusunda eğitim vermeli ve bunu belgelemelidir.

tmmob
makina mühendisleri odası

BELEDİYENİN GÖREV VE YETKİLERİ

*A tipi muayene kuruluşu ile protokol imzalar ve kamuoyuna duyurur.

*Periyodik kontrolün yaptırılıp yaptırılmadığını denetler.

*Sarı ve Kırmızı etiket alan asansörler yönetmelikte bahsedilen tarihlerde düzeltilmediği takdirde Belediye tarafından mühürlenerek hizmetten men edilir.

tmmob
makina mühendisleri odası

PERİYODİK KONTROL DÖNEMİ VE YAPTIRMA SORUMLULUĞU

* Binada/yapıda sürekli olarak kullanılan asansörün periyodik kontrolü, yılda en az bir defa, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yetkilendirilen ve ilgili idare ile protokol imzalayan A tipi muayene kuruluşuna yaptırılır.

* Periyodik kontrolün yaptırılmasına dair yükümlülük ilgili idare ve bina sorumlusuna aittir.

tmmob
makina mühendisleri odası

A tipi muayene kuruluşları asansörlerin periyodik kontrollerini **Periyodik Kontrol Yönetmeliğinin** eklerinde bulunan kontrol formlarına göre gerçekleştirmektedir.

Uyumsuzluk maddelerinin risk değerlendirmesi yine yönetmelikte ilgili bakanlık tarafından belirlenmiştir.

EK 5/A - ELEKTRİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ (TS EN 81-1+A3 & TS EN 81-80)				
ANA MADDE NO	ALT MADDE NO	KONTROL KRİTERLERİ VE BU KRİTERLERE İLİŞKİN UYGUSUZLUKLARIN TANIMI	TS EN 81-80 MADDE NO	SONUÇ
1.1.		Makina ve makara dairesine güvenli erişim	(5.6.1)	
	1.1.1	Makina dairesi/mekanna ulaşım için kullanılan merdivenin çevresinde 1,5 m yatay mesafe içinde, merdiven boyundan daha fazla yükseklikten düşme riski engellenmiş olmalıdır.		
	1.1.2	Makina veya makara mekânlarına erişim sağlayan herhangi bir kapıya/kapağa komşu geçiş yolları sabit olarak tesis edilmiş aydınlatma armatürü /armatürleri ile yeterli şekilde aydınlatılmalıdır.		
	1.1.3	Makina dairesine/mekanna erişim özel mekânlardan geçmeye gerek kalmadan, her zaman rahat ve güvenilir bir şekilde kullanılabilir.		
	1.1.4	Makina ve makara mekânlarına erişim şahıslar için güvenli olmalıdır. Bu erişim tercihen merdivenlerle sağlanmalıdır. Sabit merdiven kullanılmasında mümkün olmadığı durumlarda, portatif dayama merdivenler kullanılabilir.		
	1.1.5	Makina dairesine/mekanna ulaşım için kullanılan merdivenüstünde, elin kolayca ulaşabileceği mesafede en az bir adet tutamak bulunmalıdır.		
	1.1.6	Tahrir makineleri, bunlarla ilgili teçhizat ve makaralar, sağlam duvarları, tavan ve kapısı ve/veya kapağı olan özel bir odada bulunmalı ve buraya yalnız yetkili kişiler müdahale edebilmelidir (Bakım, kontrol ve kurtarma).		
1.2.		Makina veya makara dairesi giriş kapısı (kilit, açılma yönü ve uyarı levhası)		
	1.2.1	Makina/makara mekânlarına giriş için kullanılan kapı veya düşme kapaklarının (durak kapıları, acil durum kapıları ve deney panoları hariç) dış yüzlerine "Asansör makineleri - Tehlike - Yetkili olmayan giremez" ifadelerini içeren bir ikaz levhası takılmalıdır.		
	1.2.2	Kuyu içerisinde açılan makina mekânı giriş kapıları deliksiz olmalı, durak kapıları ile aynı mekânın mukavemet şartlarını sağlamalı ve söz konusu bina ile ilgili yangına karşı koruma düzenlemelerine uygun olmalıdır.		
	1.2.3	Makina/makara mekânlarına giriş için kullanılan düşme kapaklarının üzerinde sürekli görülebilir "Düşme tehlikesi-Kapağı kapatınız" ikaz levhası takılmalıdır.		

tmmob
makina mühendisleri odası

PERİYODİK KONTROL SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ:

..... YILI ASANSÖR KİMLİK NO: .....

ASANSÖR PERİYODİK KONTROLÜ .....

BU ASANSÖRÜN PERİYODİK KONTROLÜ .. / .. / .. TARİHİNDE YAPILMIŞTIR.

BU ASANSÖRÜN KULLANILMASI TEHLİKELİDİR.
DÜZELTME SÜRESİ: 60 GÜN

TAKIP KONTROLÜ TARİHİ: .. / .. / ..

UYARI!!!
TESPİT EDİLEN UYGUNSUZLUKLARIN 60 GÜNDE GİDERİLMESİ GEREKİR.
UYGUNSUZLUĞU GİDERİLMEYEN ASANSÖR HİZMETTEN MEN EDİLİR.

Güvensiz

Kırmızı renkli bilgi etiketi iliştilen ve güvensiz olarak tanımlanan asansörün kullanımına bina sorumlusu tarafından izin verilmemelidir.

tmmob
makina mühendisleri odası

..... YILI ASANSÖR KİMLİK NO: .....

ASANSÖR PERİYODİK KONTROLÜ .....

BU ASANSÖRÜN PERİYODİK KONTROLÜ .. / .. / .. TARİHİNDE YAPILMIŞTIR.

BU ASANSÖRÜN KULLANILMASI TEHLİKELİDİR.
DÜZELTME SÜRESİ: 120 GÜN

TAKIP KONTROLÜ TARİHİ: .. / .. / ..

UYARI!!
TESPİT EDİLEN UYGUNSUZLUKLARIN 120 GÜNDE GİDERİLMESİ GEREKİR.
UYGUNSUZLUĞU GİDERİLMEYEN ASANSÖR HİZMETTEN MEN EDİLİR.

Kusurlu

Asansörün kullanımına bina sorumlusu tarafından izin verilmemelidir.

tmmob
makina mühendisleri odası

PANEL

**İŞ EKİPMANLARININ
PERİYODİK KONTROLÜ VE
İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ**

..... YILI ASANSÖR KİMLİK NO: .....

ASANSÖR PERİYODİK KONTROLÜ .....

BU ASANSÖRÜN PERİYODİK KONTROLÜ .. / .. / .. TARİHİNDE YAPILMIŞTIR.

BU ASANSÖRÜN KULLANILMASINA DİKKAT EDİLMELİDİR.
DÜZELTME SÜRESİ: 12 AY / 48 AY

BİR SONRAKİ PERİYODİK KONTROL TARİHİ: .. / .. / ..

UYARI!
TESPİT EDİLEN UYGUNSUZLUKLARIN BİR SONRAKİ PERİYODİK KONTROLE KADAR
GİDERİLMESİ GEREKİR. / (MEVCUT ASANSÖRDE TESPİT EDİLEN
UYGUNSUZLUKLARIN İLK KONTROL TARİHİNDEN İTİBAREN 48 AY İÇERİSİNDE
GİDERİLMESİ GEREKİR.)

Hafif Kusurlu

Burada hafif kusurlu uygunsuzluklar olduğundan asansör mavi etikette kullanılabilir.

tmmob
makina mühendisleri odası

PANEL

**İŞ EKİPMANLARININ
PERİYODİK KONTROLÜ VE
İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ**

..... YILI ASANSÖR KİMLİK NO: .....

ASANSÖR PERİYODİK KONTROLÜ .....

BU ASANSÖRÜN PERİYODİK KONTROLÜ .. / .. / .. TARİHİNDE YAPILMIŞTIR.

BU ASANSÖRÜN KULLANILMASI UYGUNDUR.

BİR SONRAKİ PERİYODİK KONTROL TARİHİ: .. / .. / ..

UYARI!
BAKIMLARIN VE PERİYODİK KONTROLLERİN İHMAL EDİLMEMESİ GEREKİR.

Güvenli

Periyodik kontrollerde asansörlerde herhangi bir kusur tespit edilmemişse , periyodik kontrolü yapan A tipi muayene kuruluşu tarafından yeşil renkli bilgi etiketi kabine yapıştırılmaktadır.

tmmob
makina mühendisleri odası

PANEL

İŞ EKİPMANLARININ PERİYODİK KONTROLÜ VE İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ

*Kırmızı renkli bilgi etiketi iliştiirilen ve güvensiz olarak tanımlanan asansörün kullanımına bina sorumlusu tarafından izin verilmez. Bu asansörün en fazla altmış gün içerisinde güvenli hale getirilmesi bina sorumlusunca sağlanır. Bu süre sonunda, A tipi muayene kuruluşu tarafından takip kontrolü yapılır. Takip kontrolü neticesinde güvenli hale getirilmediği belirlenen asansör, ilgili idare tarafından ana besleme sisteminden elektriğinin kesilerek mühürlenmesi yoluyla hizmetten men edilir. Söz konusu mühürleme işleminde ilgili idare tarafından EK-2'deki formata uygun tutanak üç nüsha olarak düzenlenir ve birer nüshası A tipi muayene kuruluşu ile bina sorumlusuna iletilir.

EK 2 - MÜHÜRLEME TUTANAGI	
İLGİLİ İDARENİN ADI VE ADRESİ	İLGİLİ İDARENİN LOGOSU
İLİN ADI	
İLÇENİN ADI	
ADA, PAFTA VE PARSEL NUMARASI	
ADRES	
ASANSÖR KİMLİK NUMARASI	
BİNA SORUMLUSUNUN ADI	
TUTANAK DÜZENLEME TARİHİ	.../.../... saat ...
AÇIKLAMA	
<p>Yukarıdaki bilgileri yer alan asansörün güvenli/sızurlu olma durumunun devam ettiği belirlenmiş ve 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdareleri Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrası (b) bendi veya 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrası (s) bendi uyarınca söz konusu asansörün hizmetten men edilmesi için mühürleme tutanağı mahallinde düzenlenerek imza alınmıştır.</p>	
İMZALAR	
BİNA SORUMLUSU	YETKİLİ İLGİLİ İDARE
	YETKİLİ İLGİLİ İDARE

tmmob
makina mühendisleri odası

PANEL

İŞ EKİPMANLARININ PERİYODİK KONTROLÜ VE İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ

*Sarı renkli bilgi etiketi iliştiirilmiş olan asansördeki uygunsuzlukların en fazla yüz yirmi gün içerisinde giderilmesi bina sorumlusunca sağlanır. Bu süre sonunda, A tipi muayene kuruluşu tarafından takip kontrolü yapılır. Takip kontrolü neticesinde güvenli hale getirilmediği belirlenen asansör, ilgili idare tarafından ana besleme sisteminden elektriğinin kesilerek mühürlenmesi yoluyla hizmetten men edilir.

tmmob
makina mühendisleri odası

İŞ EKİPMANLARININ
PERİYODİK KONTROLÜ VE
İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ

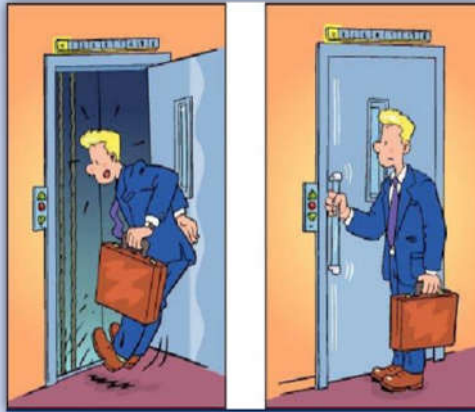
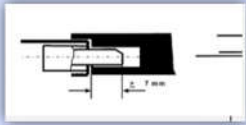
PANEL

ASANSÖRLERİN PERİYODİK KONTROLLERİNDE TESPİT EDİLEN BAZI ÖNEMLİ EKSİKLİKLER VE İLGİLİ STANDARTLARDAKİ ÖNLEMLERİ

**menteşeli kat kapılarında kilit mekanizmasının standarda uygun yapılmadığı durumlarda kabin katta değilken kat kapısının açılması sonucu şahısların kuyu alt boşluğuna düşmesi tehlikesi bulunmaktadır.

Önlem;

Kat kapı kilit pimi yuvasına en az 7 mm girecek şekilde ayarlanmalıdır.

tmmob
makina mühendisleri odası

İŞ EKİPMANLARININ
PERİYODİK KONTROLÜ VE
İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ

PANEL

**Asansör kabin kapılarının arasında sıkışma riski bulunmaktadır.

Önlem:

Kabin kapısı sıkışma kontağı takılmalıdır.

Kabin kapının kapanmasını engellemek için gerekli olan kuvvet 150 N'u geçmemelidir.

tmmob
makina mühendisleri odası

**Kabin kapısı olmayan asansörlerde, kabin hareket halinde iken kabin ile kuyu duvarı arasında sıkışmalar meydana gelmektedir.

Önlem:

Kabin girişine makine gücüyle çalışan veya elle çalışan kabin kapısı/kapıları takılmalıdır.

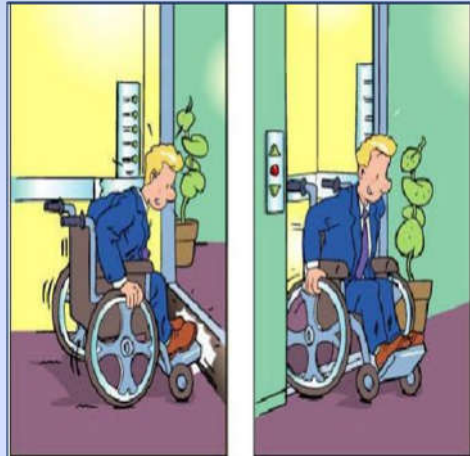
tmmob
makina mühendisleri odası

*Asansörün kat seviyesinde hassas durmaması sonucunda giriş-çıkışta kazalar oluşmaktadır.

Önlem:

Kabinin katlarda durma hassasiyeti (Kat seviye ayarı) ± 10 mm. olmalıdır.

tmmob
makina mühendisleri odası

İŞ EKİPMANLARININ PERİYODİK KONTROLÜ VE İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ PANEL

*Düz veya buzlu cam kullanımından kaynaklı cam üzerinde kırık veya delik olduğunda kaza yapma riski bulunmaktadır.

Önlem:
Çarpma kapılı kat kapısı camları telli cam veya lamine cam olmalıdır.

tmmob
makina mühendisleri odası

İŞ EKİPMANLARININ PERİYODİK KONTROLÜ VE İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ PANEL

Asansörler sürekli çalışan dinamik araçlar olduğu için içerisinde bir çok risk barındırmaktadır. İlgili standartlara uygun montajı yapılmış bir asansörün zamanla bazı parçalarının ayarı bozulabilir hatta arızalanabilir.

Asansörlerde bakım adı altında güvenlik donanımlarının devre dışı bırakılması, yetkisiz kişilerce bakım ve müdahale çalışmaları sonucu asansör kazaları meydana gelmektedir. Bu kazaların önlenmesi, asansörlerin daha güvenli hale getirilmesi için A tipi muayene kuruluşlarına başvurarak asansörlerinizin periyodik kontrollerinin yapılması önem arz etmektedir.

Can ve Mal Güvenliğiniz için asansörünüzün YILLIK KONTROL RAPORUNU aldınız mı?

GÜVENLİ HAFIF KUSURLU KUSURLU GÜVENSİZ

ASANSÖR KONTROL MERKEZİ
0850 333 32 56 - www.akmistanbul.org

AKM

tmmob
makina mühendisleri odası

Teşekkürler ...

Makina Mühendisi

Aydın ARAT

aydin.arat@mmo.org.tr